

การประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)
โดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP model)

The Assessment of The Resource Mobilization Project to Improve
The Quality of Educational Ban Dong Muang School.

เกษร คำวิโส¹

Kaysorn Kumwiso¹

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

School Director Bandongmuang Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 2

Author for Correspondence: Email kesorn2509@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อรายงานผลการประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ปีการศึกษา 2561 รวมทั้ง 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการประเมินซึ่งถามใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม 2) ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ, ระดมทรัพยากร, รูปแบบชิปปี้

Received:11/11/64 Revised:11/12/64 Accepted:14/12/64

วารสารวิชาการแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Abstract

This research aims to report the results of the assessment of the resource mobilization project to improve the quality of educational Ban Dong Muang School by using CIPP Model for the evaluation. There were 396 participants, consisting of school committees, school administrators, teachers and students. The research instrument was a questionnaire on the evaluation of the Resource Mobilization Project focusing on four aspects namely; the context evaluation (C), the input evaluation (I), the process evaluation (P), and the product evaluation (P), with reliability level at 0.94. And satisfaction questionnaire, with reliability level at 0.92. The statistics used in the study was percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The results were as follows : 1) The results of the assessment of the resource mobilization project to improve the quality of educational Ban Dong Muang School as a whole was at highest level. Particularly, Product Evaluation had the highest evaluation level, followed Process Evaluation, followed Input Evaluation. However, Context Evaluation was considered as the lowest 2) The results of the assessment The satisfaction forwards The Resource Mobilization Project to Improve The Quality of Educational Ban Dong Muang School as a whole was at highest level.

Keyword : Project Evaluation, Resource Mobilization, CIPP Model

บทนำ

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 บัญญัติไว้ว่า “ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้ (1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาศัยการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและ จำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547)

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีความสำคัญต่อการดำเนินงานหรือประกอบภารกิจขององค์กรนั้น มีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ กิจกรรมหรือภารกิจขององค์กรทรัพยากรและคน ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ทรัพยากรเป็นตัวกลางที่ทำให้กิจกรรมหรือภารกิจขององค์กรบรรลุเป้าหมายหรือสำเร็จได้ บทบาทสำคัญของทรัพยากรมี 2 ด้าน คือ ด้านปริมาณและด้านคุณภาพซึ่งการระดมทรัพยากรเป็นองคประกอบหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541; กระทรวงศึกษาธิการ, 2542; ปรีชา คัมภีร์ปกรณัม และคณะ, 2556) โดยหลักการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา คือ ให้ทุกฝ่ายร่วมรับภาระในการจัดการศึกษามากขึ้น สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพย์สิน รายได้และผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่ครอบครอง และให้ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริม ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549; Weinstein, 2002)

นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประสบปัญหางบประมาณที่จัดสรรให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ เนื่องจากการอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวไม่สะท้อนค่าใช้จ่ายจริง โดยเฉพาะแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบัน มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าอดีต เช่น การจัดหาคอมพิวเตอร์ ค่าสาธารณูปโภค และกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เสริมหลักสูตร งบประมาณที่ได้รับในอัตราที่เท่ากัน ไม่เพียงพอสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่มาก โรงเรียนต้องแก้ปัญหาโดยการรับบริจาคเงินจากผู้ปกครอง

วารสารวิชาการ แสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตามความสมัครใจ ทำให้เงินที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ปกครอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

จากการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ด้านอาคารสถานที่ชำรุด ทรุดโทรม การให้บริการด้านสุขาภิบาล และการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน และโรงเรียนอยู่ติดกับสวนธรรมชาติ (สวนลิง) ที่มีลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้เข้ามาหาอาหาร คุ้ยขยะ และอยู่อาศัยในบริเวณโรงเรียน ทำให้อาคารสถานที่ไม่สะอาด ขาดความปลอดภัยต่อนักเรียน ผู้ปกครองจึงย้ายนักเรียนไปเรียนที่อื่นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อม อีกทั้งขาดทุนทรัพย์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล (โรงเรียนบ้านดงเมือง, 2561)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นตัวเงิน หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งของต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องของทุกสถานศึกษาควรจัดให้มีการระดมทุนขึ้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการระดมทุนทางการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาการศึกษาในสวนที่ขาดแคลน จึงได้ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดโครงการโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) และมีการประเมินโครงการโดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง และได้แนวทางการระดมทุนเพื่อการศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อรายงานผลการประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครอง และนักเรียน ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งหมด 396 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามการประเมินตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlations) อยู่ระหว่าง 0.55-0.88

2.2 แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlations) อยู่ระหว่าง 0.55-0.88

3. การรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำโครงการและจัดโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ในวันที่ 8 เมษายน 2560 ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินโครงการไปให้ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่เข้าร่วมโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ซึ่งเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี ประเมินหลังจากเข้าร่วมโครงการ จำนวน 221 ฉบับ

3.3 ผู้วิจัยรับแบบประเมินคืนด้วยตนเอง และได้รับกลับคืนมาจำนวน 221 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามประเมิน

3.5 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในตอนที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 ข้อเสนอแนะโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยใช้การแจกแจงความถี่เป็นตารางแล้วนำเสนอความเรียงท้ายตาราง

วารสารวิชาการ แสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผลการวิจัย

1. การประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) โดยรวมรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยรวมรายด้าน

ประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านสภาพแวดล้อม	4.49	0.50	มาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.54	0.49	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ	4.62	0.46	มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต	4.82	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.62	0.46	มากที่สุด

1.1 ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป้าหมายและระยะเวลาดำเนินงานนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ช่วยการปฏิบัติตามภารกิจ ชัดเจนเป็นรูปธรรม, โครงการสอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด, กำหนดวิธีดำเนินงานมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการดำเนินงาน

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอ, ความสามารถในการบริหารจัดการโครงการในพื้นที่ชุมชนหรือพื้นที่รับผิดชอบ, กิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสม และมีวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีจำนวนบุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ, ความสามารถและความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับโครงการ และมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

1.3 ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ, กิจกรรมโครงการนำไปปฏิบัติจริง, มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบต่อเนื่องและครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมาย, มีการบูรณาการการทำงานอย่างมีส่วนร่วม, มีการประเมินผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ, มีการศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ, มีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมาย และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม และมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

1.4 ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย, สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ, สถานศึกษาได้รับการพัฒนาด้านบริบท, สถานศึกษาได้รับการพัฒนาห้องเรียนให้เป็นห้องเรียนคุณภาพ, สถานศึกษามีการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ และบุคลากรปฏิบัติงานสอดคล้องกับโครงการและเกิดประสิทธิผล

2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ตามรูปแบบจำลองชิป (CIPP Model) โดยรวมรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการหลักการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาคือการให้ทุกฝ่ายร่วมรับภาระในการจัดการศึกษามากขึ้น และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการประเมินโครงการโดยรูปแบบจำลองชิป (CIPP Model) ที่ประกอบด้วย 1) การประเมินสภาพแวดล้อม 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น 3) การประเมินกระบวนการ 4) การประเมินผลผลิต (จำเนียร สุขหลาย และคณะ, 2540; สมคิด พรหมจ้อย, 2542; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544; ทิศนา ขัมมณี, 2546; Stufflebeam and Daniel, 2003) แนวคิดการประเมินโครงการดังกล่าวมีความสำคัญดังที่ สำราญ มีแจ้ง (2544), ไพศาล หวังพานิช (2544), สมคิด พรหมจ้อย (2552) และ Alkin (1963) ได้เสนอว่า ช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ในการดำเนินงาน กิจกรรม ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ดังที่ กนกอร ยศไพบูลย์ (2546) ได้เสนอว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้จะต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจกันจากทุกฝ่ายในสังคมเพื่อให้เกิดการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย เพราะการศึกษาไม่ใช่เพียงการใช้ชีวิตในช่วงระยะเวลาหนึ่งในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นเหมือน

วารสารวิชาการแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา พงษ์บรรเทา (2556) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญตา แซ่เล็ก (2557) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการห้องเรียนเทคโนโลยีตามความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยมหาสารคามกับโรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม โดยใช้รูปแบบการประเมิน 360 องศา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโครงการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการหลักการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และมีการศึกษาบริบทของโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ได้เสนอหลักการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไว้ว่า การสนับสนุน ส่งเสริม ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาเพื่อคนทั้งมวล การใช้นโยบาย มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากแหล่งทรัพยากรอื่น เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ศรีวิไล (2560) ได้ศึกษาการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนนาร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีรัตน์ หาพินนา (2556) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาจิตอาสาของครูเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาด้วยกลยุทธ์ SBN : (Share Learn-Ba-Network) 3 ด้าน คือ ด้านจุดประสงค์ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต โดยใช้รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาตามโครงการ มีค่าระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ ทรงกลด (2557) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการการพัฒนาความสามารถด้านการคิดของนักเรียนโรงเรียนบ้านสิริชุมชนหาญ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผลประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อนำมาจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า การประเมินโครงการในด้านสภาพแวดล้อม เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้โครงการประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่จะดำเนินโครงการว่าสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่มีความพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกหรือสนับสนุนโครงการที่เกิดขึ้นหรือไม่อย่างไร ตลอดจนเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนกิจกรรมของโครงการให้รัดกุมและครอบคลุมทุก

มิติ เพื่อให้โครงการเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนและขับเคลื่อนนโยบายการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิผล

บรรณานุกรม

- กนกอร ยศไพบุญย์. (2546). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **การบริหารงบประมาณงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปรายการเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว)**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จำเนียร สุขหลาย และคณะ. (2540). **แบบจำลอง CIPP ในรวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิชา แฝงบรรเทา. (2556). **การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญตา แซ่เล็ก. (2557). **การประเมินโครงการห้องเรียนเทคโนโลยี ตามความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยมหาสารคามกับโรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคมโดยใช้รูปแบบการประเมิน 360 องศา**. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 22(1), 154-163.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และคณะ. (2556). **การบริหารทรัพยากรการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพศาล หวังพานิช (2544). **การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2541). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โรงเรียนบ้านดงเมือง. (2561). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR.) โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ปีการศึกษา 2560**. อุดรธานี: โรงเรียนบ้านดงเมือง.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารวิชาการ แสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). **รายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). **รายงานการประเมิน คุณภาพภายนอก
สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). **15 รูปแบบการบริหารโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา
ต้นแบบรุ่น 1 ปี 2544**. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.

สำราญ มีแจ้ง. (2544). **สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: นิชินแอดเวอร์ไทซิ่ง.

Alkin, M.C. (1969). **Evaluation Theory Development Evaluation Comment**. Illinois:
F.E.peacock publishers

Stufflebeam and Daniel, (2003). The CIPP model for Evaluation. International. **Handbook of
Educational Evaluation**, p.31-62.

Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd**.New York: Harper and Row.

Weinstein. (2 0 0 2). **Learning and Study Strategies Inventory (LASSI) : SecondEdition**.
Texas:H&HPublishingCompany,Inc.